

Nyhetsbrev från Tuki Nepal Society.

April 2014

Namaste alla faddrar, sponsorer och medlemmar!

Sedan det senaste nyhetsbrevet har två grupper från Tuki Nepal varit i Nepal och Jyamrung. Den första gruppen besökte Jyamrung i början av februari och därefter kom Healthcamp grupp nummer 2 till Nepal för att vandrande följa upp de patienter Healthcamp grupp 1 skickade till Kathmandu för vidare behandling och för att påbörja arbetet med förebyggande hälsoarbete i Jyamrung. Dessutom har våra första sjukvårdsvolontärer kommit hem efter två veckors arbete vid sjukstugan

I detta nyhetsbrev får vi ta del av berättelser och betraktelser från dessa resor.

Dessutom har Tuki Nepal haft ett välbesökt årsmöte där Alaya Vindelman på ett mycket medryckande sätt berättade om Kollektiv Knasters resa och cirkusföreställningar i Nepal och Jyamrung under hösten. Och så fick vi förstås höra om och se bilder från de båda healthcamps Tuki Nepal genomfört 2013 – 2014.

Tuki Nepal söker volontärer till sjukstugan.

Birgitta Josefsson som är läkare och Karin Fransson, sjuksköterska, har jobbat två veckor som volontärer i sjukstugan i Jyamrung under mars månad i år. Läs Birgittas berättelse i detta nyhetsbrev.

Tuki Nepal har beslutat att jobba vidare med volontärer i sjukstugan, främst för att utveckla verksamheten där men också för att fungera som vidareutbildare och coacher för personalen i sjukstugan. Att få besök av en erfaren läkare, sjuksköterska, sjukgymnast eller annan vårdpersonal betyder mycket för såväl bybor som personal. För byborna är en läkare i sjukstugan något riktigt stort – de flesta bybor har aldrig träffat en läkare förut. Många bybor har problem i rörelseapparaten och en sjukgymnast kan göra mycket nytta i byn. För personalen i sjukstugan kan en sjuksköterska eller undersköterska tillföra mycket vad gäller vård och hygien och en barnmorska skulle kunna jobba vidare med byns kvinnor – graviditeter förstås, men också med andra underlivsproblem och med utbildning av byns kvinnor då det gäller kvinnokroppen och preventivmedel.

Därför söker Tuki Nepal dig som är vårdutbildad och som kan tänka sig att jobba volontärt en kortare eller längre tid i vår sjukstuga i Jyamrung. Det kan röra sig om 1 vecka till någon månad i taget. Du bor enkelt hemma hos en familj i byn och jobbar i sjukstugan tillsammans med den anställda personalen där. Du betalar dina egna kostnader för resan fram och tillbaks samt ditt uppehälle i Nepal och får ingen ersättning – alltså ett rent volontärarbete. Du får tillbaks en ovanlig erfarenhet och en upplevelse av livet på den nepalesiska landsbygden. Resan kan kombineras med vandring i Himalaya.

Är du intresserad eller känner någon som kan tänkas vara intresserad av volontärarbete? Hör av dig till Helen Holmberg, tel 076 870 44 88 eller via mail helene.holmberg@hotmail.com

Volontärarbete på sjukstugan i Jyamrung mars 2014, rapport och personliga funderingar.

**Volontärer: Karin Franssohn sjuksköterska
Birgitta Josefsson distriktsläkare**

Sjukstugan har varit igång sedan 2011. Vackert belägen på sluttningen ned mot floden. Lokalerna är väl anpassade till behovet. Det har varit en del turbulens på personalfronten! Den tidigare chefen med farmakologisk utbildning hade slutat några veckor innan vi kom dit. Tidigare ung ”barnmorska” med kort utbildning hade nyligen gift sig och flyttat från byn. En tidigare ”health assistant” hade också slutat några månader innan. Byn hälsokommitté var under ombildning. Det är i Nepal stora svårigheter att rekrytera sjukvårdspersonal till landsbygden. På andra sidan bron i byn Kahari finns 2 sjukstugor, den ena statlig den andra privat. Det kan finnas en möjlighet att utveckla samarbetet med dessa.

Just nu arbetar här 2 unga ”health assistants” (3-årig utbildning, med praktik nästan enbart på sjukhus).

Anisha Rijal sedan 4 mån och Puja Shrestha som började medan vi var där. De talar engelska med viss svårighet.

Vaktmästaren Shivahari Dulal har jobbat där sedan starten. Han har förutom vaktmästaruppgifter hjälpt till med patientregistrering och läkemedelshantering i det lilla apotek som är inrymt i sjukstugan.

En liten summa betalas för journalen (litet häfte). I övrigt är besöken på sjukstugan gratis. 40 % av läkemedelskostnaden betalas av patienten.

Det var en spännande utmaning att se hur sjukvård kan utföras under enkla förhållanden. I mötet med nepalesiska medarbetare tvingas vi att granska våra egna värderingar och de rutiner vi är vana vid. Kompromisser blir nödvändiga för att nå samförstånd. Vi måste gå varsamt fram och införa förändringarna lite i taget, för om vi inte gör lite förändringar i riktning mot svenska förhållanden känner vi oss osäkra och inte tillfreds. Alltså ska vi inte i varje situation tro att vi vet vad som är rätt eller fel, bara vara medvetna om att vi befinner oss i ett kulturmöte...

Det mesta av arbetets innehåll liknar det vi är vana vid från svensk vårdcentral. Vi känner att patienten är en medmänniska med speciell bakgrund, precis som patienterna här hemma alltid har en unik personlig historia. Vi känner igen symtomen och sjukdomen hon/han söker för. Men vi måste tänka om i vårt praktiska handlande. Ett arbetssätt som passar hemma kan vara helt olämpligt här. Samtalen med patienter måste balanseras med de hälsouppfattningar som finns i den lokala kulturen. Tyvärr har vi inte haft tid att sätta oss in i hur befolkningen här tänker om sjukdomsorsaker eller om livet och döden.

Diagnostiken blir vad som kallas ”bedside” alltså helt utan laboratorieresurser - grundas istället på ”den kliniska blicken”. Att känna igen allvarliga sjukdomstecken är avgörande. Behandlingarna måste bli praktiskt genomförbara i en miljö där många inte kan läsa och ofta har bristfällig kunskap om kroppen och mediciner. Att remittera till specialist betyder i denna miljö 2-3 dagars frånvaro från lantbruket. Om man är sjuk och trött blir det svårt att gå 2-3 km till väg och sedan uthärda en dagsresa med buss på gropiga vägar till Kathmandu. (En halvdags resa till Dading räcker oftast inte eftersom där finns begränsad tillgång på specialister)

Vi valde att fokusera på 4 insatser där vi tyckte att målet var tydligt:

A Lokalerna.

1. Städningen! Sjukstugan behöver tydliga rutiner för lokalvård. Nytt städmaterial hade inhandlats i Kathmandu. Först städade Karin tillsammans med vaktmästaren Shivahari hela hälsocentralen. Karin som är operationssjuksköterska med väl inarbetat hygien tänkande instruerade i städmetoder för att få golv och alla andra plana ytor rena (i möjligaste mån...). Hon gjorde en checklista där vaktmästaren prickar av vilka lokaler som städats. t.ex behöver undersökningsrummet städas dagligen, men hyllorna i apoteket bara en gång per månad
2. Ett stort problem har varit att råttorna fritt kunnat kila ut och in i lokalerna. Särskilt läkemedelsförrådet har varit som ett skafferi för råttorna! Vi rapporterade till representanter från den blivande hälsokommittén och 3 gånger kom 2-3 män dit och deltog aktivt i sortering av skadad medicin och satte upp nät i fönstren!
Tyvärr finns fortfarande en stort öppning i kontorets innertak, men det ska också åtgärdas.

B Läkemedlen.

Här finns nu gott om läkemedel för alla tänkbara diagnoser!! Det var alldeles nödvändigt att inventera dessa och organisera dem så det ska gå att hitta när de behövs. Vi samrådde med vår nepalesiska kollega dr Sudha Shahi via telefon angående beredskapsläkemedel vid eventuell epidemi av tyfoidfieber. En hel del läkemedel har nära eller redan passerat utgångsdatum, men de kunde returneras till apotek.

C Handledning av hälsoassistenterna.

Hälsoassistenterna auskulerade vid min mottagning. Men oftast stod jag i bakgrunden som handledare när hälsoassistenterna hade egen mottagning.

Dagliga diskussioner om bemötande, diagnos och behandling i samband med detta. Vi ville gärna genom information och egenvårdsråd undvika långvarig medicinering.

Gemensamt har vi studerat i tillgänglig litteratur (2 nyinköpta böcker som vi hade med oss). Vi har också använt mobiltelefon för sökning av medicinsk information på internet. Genomgång av "essential list of drugs" för Nepal. Vi gjorde en förteckning över de läkemedel som används mest. Hälsoassistenterna ville gärna ha denna lista på väggen i mottagningsrummet.

Vi satte upp posters för patienterna om handhygien på sjukstugans väggar.

En dator, donerad av från Sverige lämnades över. Vi tittade på medhavda filmer om handhygien för sjukvårdspersonal. Filmerna finns kvar på hälsostationens dator för repetition!

D Patientmottagning.

Vår tolk hette Babu, och i vanliga fall guidar han turister i bl.a Anapurna och Everest Base camp, så denna uppgift var ny för honom. Han skötte den perfekt och hade också förmåga att hjälpa oss förstå de olika kulturella förutsättningarna. Vi beundrar hans kunskap och humor!

Alla i kön engagerade sig i varandras sjukdomar, ibland högljutt! Absolut ingen sekretess. Ingen stressad eller påtryckande. Vi upplever nepaleserna som pratsamma och trevligt sociala. Tålmodig köbildning. Fin stämning med många skratt! En hel del presenterade mängder av symtom samtidigt, särskilt om jag satt i läkarstolen! Färre symtom om hälsoassistenten satt där. Vi provade ut läsglasögon, skänkta av optiker i Växjö och delade ut tandborstar till utvalda patienter. Blodtryck mättes på nästan alla för det upplevs som viktigt också i Nepal.

204 patientbesök. 16-29 per dag. Alla åldrar.

Många kroniska besvär men också en del akutfall.

Då vi frågade hur länge symtomen pågått svarade många att de haft besvär sedan över 5-10 år tillbaka men inte i den omfattningen att det hindrat dem från att arbeta på åkrarna.

Några riktigt gamla, 80+ hade trots värk i ben och rygg vandrat 1-2 km eller mer på de branta steniga stigarna till sjukstugan. Ett par av dessa var ledsna för de upplevde att de var ensamma, saknade barn eller hade barn bosatta långt hemifrån. Detta blir ett stort problem i denna miljö där det krävs att man är i mycket god form för att kunna försörja sig i jordbruket. Goda grannar underlättar livet för dessa. Astmadiagnos ställer till stora svårigheter vid kroppsarbete och vandringar på branta stigar. Hälso-centralen har god tillgång till astmamediciner, men viktigt med återbesök för att se att medicinerna används på rekommenderat sätt. Akut astmaattack är ju livshotande här där det är ca 3-4 tim. transporttid till sjukhus. Vi fann också att en hel del av dessa patienter är rökare både bland kvinnor och män, de flesta 50+. Ibland är det rökigt i köken där man nästan överallt har traditionell vedspis med ofta bristfällig rökgång. Detta ökar luftvägsbesvären.

Vi mötte, på vår lediga dag, en 16 årig flicka med ångestattack. En äldre dam hade sömnproblem men annars inga psykiatriska diagnoser.

Vi undersökte en 12 årig pojke med epilepsi och allvarligt funktionshinder sedan första levnadsåret, både fysiskt och psykiskt, möjligen en cp-skada. Tuki Nepal kommer att hjälpa honom med mediciner och följa upp det fallet.

Diagnoserna fördelades enligt följande:

- rygg o ledvärk 28%
- magont 17% bl.a blödande magsår.
- infektioner 15% bl.a. en man med lepra.
- hudproblem 8%
- lungsjukdom 5% mest astma.
- ögon 4%
- öron 4%
- hjärta / kärl och blodtryck 4%
- anemi (blodbrist) 3%
- tandproblem 2%
- gyn 2%
- övrigt 8% bl.a. en man med misstänkt cancer i munhålan.

Det mest ovanliga uppdraget vi hade var den lilla killingen med stor sårskada på höften!!!! Vi fick se med 12 stygn och också ge honom penicillin i injektioner i 3 dagar. Han blev frisk!

Vi har haft några innehållsrika veckor i Jyamrung. De flesta människorna här tycks friska och starka i kroppen. De kroppsarbetar tungt i lantbruk utan maskiner med bl.a stora bördor (Stor korg på ryggen upphängd i ett pannband). De flesta tycks må bra trots detta eller på grund av att de är så fysiskt aktiva. Alla pratar mycket med varandra. De får kämpa en hel del för sin försörjning, men de verkar inte stressade. Här finns mycket i miljön, som vi borde lära oss av. Vi hoppas och tror att vi kunnat tillföra en del när det gäller sjukstugan. Det är nödvändigt med långsiktigt arbete för att stärka kvalitén. Tillsammans med sjukvårdskolleger och andra intresserade i Nepal och Sverige ska vi nu diskutera hur vi ska stödja sjukstugan på lämpligt sätt i framtiden.

För oss personligen har dessa veckor inneburit nya perspektiv på våra liv hemma och på våra yrkesroller. Vi är tacksamma för alla möten med de vänliga människorna i Nepal.

Växjö den 13 april 2014.

/Birgitta Josefsson

Om Healthcamp 2014 med Tuki Nepal.

Gruppen bestod av två sjuksköterskor Carina och Karin, två läkare Birgitta och Ole samt Metta som är bibliotekarie. Deltog gjorde också Ewa och Dan.

Det var bestämt att vi skulle göra en hälsokontroll av alla skolbarn i byn Jyamrung. Då vi inte hittade längd- och viktcurvor speciellt framtagna för Nepal använde vi WHO:s standard. Vi ville dessutom göra syn- och hörselkontroll samt undersöka vaccinationsstatus. För dokumentation tog vi fram en folder med utseende som ett svenskt BVC-kort och lät trycka upp 200 ex.

Vi hade tryckt upp affischer om bakterier, smitta och handtvätt. Vi

hade fyra sånger på engelska om att tvätta händerna med avsikt att få barn och lärare att sjunga om och öva detta. Dessutom hade vi hittat två indiska filmer om bakterier och förstahjälpen. Dessa fanns med på resan på ett usb-minne för att överföra till skolans och sjukstugans datorer.

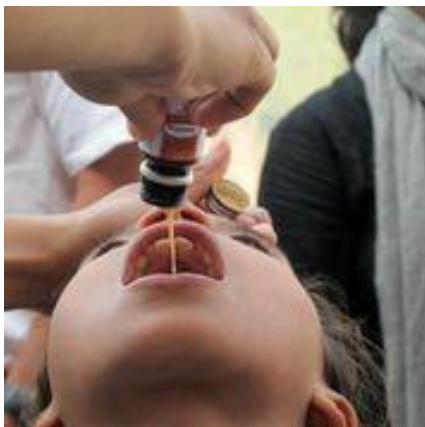
Under två dagar undersöktes 107 skolbarn enligt ovan. Lärare på skolan skrev namn och ålder på korten, som sedan förvaras på sjukstugan. Vår uppfattning är att barnen är friska, men många är kortvuxna. De med hälsoproblem fick ett besked till föräldrarna att det skulle utredas i första hand på sjukstugan.

Den enda vaccinationskontroll vi kunde göra var att leta ärr efter Tbc-vaccination på armen. Enligt nepalesisk läkare är dock vaccinationstäckningen allmänt god.

Campen var i samarbete med två nepalesiska tandläkare. De berättade om "Fit for school" projekt som innebär: tandhälsa, handtvätt, måltid och avmaskning. Det passade bra i vårt program som också omfattade lektioner i nutrition. Vad är dålig och vad är nyttig mat? Alla barn erbjöds avmaskningsmedicin och tog det utan protest.

Handtvätt fick tränas efter instruktion och sång samt en mycket lyckad "nedsmutsning" med fingerfärgsmålning på stora pappersark.

Till ovärderlig hjälp hade vi under campen den nepalesiska läkaren Sudha, hennes syster Sujena och healthassistant Anisha från sjukstugan. Och inte att förglömma de två tandläkarna!

Trekken till Jyamrung följde samma rutt som för Healthtrek hösten 2013. Vi gjorde därför uppföljning av patienter som hade fått behandling då. 1) en treårig pojke var utrett för kramper, 2) en pojke var opererat för gomspalt, 3) en ung kvinna för kramper och ett tillstånd som kanske var en förlossningsskada, 4) en vuxen man med ett handikappande tjockt ben var utrett och erbjuden behandling, 5) en skolflicka hade fått reparerat trumhinnan

/Ole Kamp

Jag var med i gruppen som åkte innan Healthcamp 2, 9/2 – 20/2

Vi var 10 personer tillsammans med Ewa och Dan. Jag kände ingen av de övriga med det visade sig att det var ett härligt sällskap att resa tillsammans med.

Jag anslöt till gruppen i Köpenhamn, då jag bor i Göteborg.

Efter en lång resa med mellanlandning i Doha anlände vi till Kathmandus internationella flygplats på förmiddagen den 10 februari.

Fyra timmars tidsförskjutning framåt i tiden, strålände sol och ett virrvarr av människor och bagage, och efter visumansökan, så kom vi ut i solen och Ram kom och hämtade oss. Lite ombyte på hotellet och sedan direkt ut i det organiserade kaoset som karaktäriserar Kathmandus gatuliv.

Vi besökte buddistiska och hinduiska tempelområden, bl a Apberget. I ett hinduiskt område var det som att hamna på en stor marknad med utbud av diverse varor, heliga män som vallfärdat från Indien och massor av liv och rörelse. Vi fick bevittna begravningsceremonier vid floden, hur man tvättar fötterna på den avlidne, en ritual som symboliserar att själen skiljs från kroppen och går vidare. Därefter tänder den äldste sonen/manlig släkting bålet för att kremera kroppen, som genom askan återbördas till jorden. Jag tycker att det är ett logiskt och vackert förfarande.

Efter tre dagar i Kathmandu lämnade vi staden för att med Jeep ta oss till Jyamrung, tolv mil på slingrande bergsvägar. Ett fantastiskt vackert landskap med grönska, terrasseringar, där minsta jordlott är uppodlad.

I Nepal pågår ett alfabetiseringsprojekt för vuxna, då analfebitismen är stor. Tukee Nepal Samaj är ansvarig för 45 distrikt, så på vägen delade Ram, som är ordförande, ut pennor och skrivmaterial till de olika grupperna. Härligt att se, framförallt kvinnor sittandes ute, runt en lärare med en whiteboardtavla för att lära sig att läsa och skriva.

Framme i Jyamrung fick vi gå sista biten på en hängbro för att korsa floden, kändes lite som Indiana Jones.....

Vi blev varmt välkomnade av byborna med tikamärken i pannan och kransar av hibiskusblommor hängdes runt våra halsar. Vi fick inkvartera oss hos Rams föräldrar, 2-3 personer i varje rum, väldigt enkelt och man inser snabbt hur bortskämd man är med alla bekvämligheter.

Det går fort att anpassa sig, man måste inte duscha varje dag, man måste inte byta kläder varje dag....osv osv

Dagarna i byn var en fin upplevelse, en förmån att få bo tillsammans med byns innevånare, att få komma så nära och känna sig välkommen. Och dagarna gick fort, besöket i skolan var en upplevelse, barnen dansade för oss och alla blev vi uppbyggda att delta i den gemensamma dansen. Sylvia och

Therese hade med sig såpbubblor och det blev en succé utan dess like.

Sjukstugan besöktes, Eva och jag inventerade läkemedelsförrådet.

Vi vandrade upp till toppen av byn där daliterna bor och blev bjudna på te. Mannen som plogade åkern iförd kavaj och kortbyxor, senig och brunbränd...

En av kvällarna i riktigt mörker utrustade med pannlampor med Ram i täten besökte jag, Ewa och Marita en grupp bestående av mest kvinnor som lärde sig att läsa och skriva, tre män hade vågat sig dit. Glädjen strålände när kvinnorna en och en gick fram till tavlan och skrev sina namn.

Man lär sig av varandra i en grupp, min totala okunnighet i fågelskådning fick sig en liten kunskap.

Vi såg ibisbillar och av Ewas förtjusta utrop varje gång en sådan fågel uppenbarade sig, förstod jag att det var en riktig raritet.

Sista natten kom det häftiga regn vilket gjorde vägarna mindre farbara men vi anlände till Kathmandu på kvällen efter en hisnande färd genom berglandskapet (vi tog en "genväg" över bergen, då stora vägen in till Kathmandu var blockerad av lastbilar som kom från Indien).

De sista två dagarna ägnade vi åt en del shopping, men framför allt var vi och besökte ett barnhem, för barn vars föräldrar sitter i fängels, ECDC, som drivs av Pushpa Basnet. En otrolig upplevelse. Pushpa är en fantastisk människa med en okuvlig entusiasm och hon fullkomligen glöder när hon pratar om "sina" barn, för närvarande 41st.

Det finns så mycket mer att berätta, jag skulle kunna fortsätta.....

Det har tagit tid att landa efter alla upplevelser och intryck. När jag var i Nepal sa jag till mig själv: Jag ska aldrig mer gnälla.....ja, det håller ett tag i alla fall ☺

Tack Ewa och Dan att ni gjorde denna resa möjlig för mig.

Tack Gun, Eva, Ingrid, Sylvia, Therese, Micke och Gordon för alla trevliga stunder och goda skratt. Jag är såld, jag kommer att åka tillbaka

/Paola Zocherman

Möte med några av Tuki Nepals faderbarn

Under två intensiva dagar då Health Camp 2 hade hälsoundersökning av alla barn i Jyamrungs skola fick jag tillfälle att träffa fyra av Tuki Nepals faderbarn.

Det var två pojkar och två flickor, öppna och glada. Mina frågor handlade mest om skoldagen och skolsystemet och deras möjligheter att studera vidare efter skolan i Jyamrung.

Seevan Dhaunya(13 år, klass 7)och Sumitra Timalsina (14 år, klass 8) berättar att skoldagen börjar kl 10.00 med att klasserna ställer upp på led på skolgården. Där sjunger man sedan nationalsången och har morgongymnastik. Sedan har man lektioner och ämnena är : english, nepali, population, maths, science, health och social. Lunchpaus vid ca 13.00 och sedan fler lektioner. Skoldagen är slut kl 16.00, men sedan väntar läxorna. Alldeles för många, enligt Seevan.

Att skolan börjar så sent som kl 10.00 beror på att barnen ofta hjälper till med sysslorna hemma på gården innan de går till skolan och även efter skoldagens slut. Det kan vara sådant som hämta ved, mocka hos vattenbufflarna, hämta mat till getterna, hjälpa till med skörd osv.

Suresh Timilsina (13 år, klass 8) och Bhagawati Itani (12 år, klass 6) förklarar för mig att man börjar i skolan när man är 5 år och att man sedan går i Jyamrungs skola till och med klass 8. Vill man sedan gå vidare har det just startat en klass 9 och 10 i Khahare (grannbyn som ligger på andra sidan floden) och där tar man SCL (School Leaving Certificat) alltså ett nationellt slutprov. Sumitra berättar också att hon har två äldre bröder som bor i Kathmandu och studerar. För att ha råd att studera har de jobb samtidigt.

Själva har de planer för framtiden: Sumitra ville bli lärare (i Jyamrung), Suresh siktade på en karriär i armén, Seevan ville bli läkare och Bhagawati sjuksköterska. Härligt om vi kan ha bidragit med lite för att deras planer kan bli verklighet.

/Metta Kamp

Stort intresse för att lära sig läsa och skriva

Över hela Nepals landsbygd lär sig nu vuxna kvinnor och män (mest kvinnor) att läsa och skriva. Den nepalesiska regeringen har satsat stort på att alfabetisera landets invånare. Strax efter jul beslöt man att avsätta en stor summa pengar för detta ändamål och man inbjöd det nepalesiska föreningslivet att medverka och bidra ekonomiskt till detta. Staten betalar 75% av kostnaderna och de föreningar som vill medverka och driva alfabetiseringen får stå för de resterande 25%.

Vår systerförening Tukee Nepal Samaj ansökte om att få driva alfabetiseringen i Jyamrungs alla 9 warder (vår by är ward nummer 4) och påbörjade i februari månad detta omfattande arbete. Vid vår resa stötte vi på den första gruppen redan vid bilfärden till Jyamrung. Vår jeep stannade nämligen på vägen och delade ut böcker, skrivböcker och pennor. En vacker kvinna med endast en arm och brännskador i ansiktet var ansvarig för ward 1 och tog emot materialet. Tukee Nepal Samaj har valt ut unga kvinnor med gymnasieutbildning från byarna att ansvara för och leda utbildningen.

I hela Jyamrung med alla 9 warder bor det omkring 10 000 personer. Idag driver Tukee Nepal Samaj 54 utbildningsgrupper i området och varje grupp består av 20 – 30 personer. Dessutom har många unga kvinnor har fått ett tillfälligt deltidsjobb samtidigt som de studerar på sin Bachelor i någon av områdets två universitetsfilialer. Dessa filialer är också något den nepalesiska regeringen satsat på under de senaste två åren, något som ger även landsbygdens ungdomar möjlighet att studera vidare.

Vi besökte ytterligare några studiegrupper under vår resa och i samtliga var stämningen hög och skratten många där man satt hopträngda på en trång veranda i kvällsmörkret eller under ett heligt träd för att få lite skugga på dagen. Olika grupper har valt olika tider att studera på.

Man var nu i början av den 3-månaders kurs som påbörjats och efter det att alfabetet gått igenom var det allas önskan att kunna skriva sitt namn. Förnamnet klarade de flesta, men det finns många långa och svåra efternamn i Nepal som kvinnorna kämpade hårt med på den moderna white-boardtavlan.

Det skall bli intressant att följa upp dessa grupper vid ett senare tillfälle. Hur många lärde sig att läsa och skriva så bra att de fått nytta av det i det dagliga livet? Vad betyder det att kunna skriva sitt namn och läsa ett kontrakt? Vad betyder det för självförtroendet att själv kunna läsa viktiga saker? Tuki Nepal har bidragit med en summa pengar till Tukee Nepal Samaj för att kunna driva alla de 54 utbildningsgrupperna. För 25% av kostnaderna står alltså arrangören för - och det är en ganska stor summa för Tukee Nepal Samaj.

/Ewa Söderberg

Barnhemmet som försvann – men ändå finns kvar

Sista dagen i Kathmandu. Det har varit en intensiv månad i Nepal. Två besök i Jyamrung på sammanlagt nära två veckor och en veckas vandring i bergen samt flera jeepfärder på skumpiga vägar. Vi har lämnat en av gruppens sköterskor och en läkare kvar i byn. Efter en förmiddags febrig shopping i stan, ringer Bina Shrestha, en viktig partner i Tukis nätverk. Hon har personligen engagerat sig i ett litet nepalesiskt barnhem i utkanten av Kathmandu som lever på ruinens brant. Hon föreslår ett besök innan vi reser hem.

Vi köper en säck ris, en massa linser, olja, masala-kryddor, the och frukt och stuvar in oss och vår tolk, 19-åriga Sudgina, i en minibuss.

Vi tar oss snabbt fram i den svindlande kaotiska trafiken genom Kathmandu. Passerar den heliga Baghmatifloden med avfall och slumskjul längs stränderna. Inga turister syns längre till. Mitt i röran väntar Björn, som ska guida, på sin MC och blir gatorna allt mindre. Sista biten får vi gå.

Det står en liten pojke vid en port utanför ett enkelt nepalesiskt tvåvåningshus målat i gult och grönt. Han presenterar sig som Lalith och hälsar oss välkomna på engelska och vi kliver in genom den lilla plåtporten.

De sex barnen, mellan 9 och 13 år, sitter alla på trappan och läser läxor.

Föreståndaren Indhu är en vänlig kvinna i 60-årsåldern, lite rund med vänliga bruna ögon och blygt sätt. Vi hälsar, tar av skorna och kliver in i det lilla huset.

Det första som slår mig är hur rent det är. Den röda nålfiltsmattan är ofläckad och hela huset känns fräscht. Det finns två sovsalar med våningssängar, ett sovrum för pojkarna och ett för flickorna. Ett "study-room" och vardagsrum (på 16 m²) och ett kök med gasspis. Lalith frågar om vi vill se var "mother" bor och visar ett litet rum med två sängar bredvid köket.

Vi sitter på golvet i pojkarnas sovsal. Indhu berättar lite blygt om barnhemmet. Det startades för 11 år sedan av en nepalesisk ideell organisation och hon anställdes som hushållerska. Barnen som kom dit var spädbarn eller i krypdern. Några handikappade och andra föräldralösa. Så en dag för 9 år sedan försvann de andra 6 personerna! De kom bara inte mer! Sa inget och har inte setts till sedan dess. Så då fick hon själv ta hand om barnen, säger Indhu och tittar i golvet.

- Men varför stannade du kvar alldeles själv? frågar jag förbluffad över hennes berättelse.

Hon lägger handen på hjärtat och säger:

- Jag kunde väl inte skicka ut dem på gatan? Det kan väl ingen människa göra? Det är mitt ansvar, mina barn.

Vi är alla chockade. Frågorna är många.

- Finns organisationen kvar? Hur fungerar ekonomin? Går barnen i skolan? Gör inte myndigheterna nåt?

Två världar möts. Här finns inga myndigheter som stöttar - de ställer bara krav. Indhu vet inte om organisationen finns, hon är inte så bra på datorer, säger hon. Och ekonomiskt har hon fått hjälp av grannar och bekanta samt av Bina och en svensk företagsledare de senaste tre åren. Men hon har inte kunnat betala hyra på 9 år!!

Mitt i alla dessa frågor undrar hon milt om vi vill ha lite te och försvinner snabbt ut i köket. Barnen kastar sig över Ewas Ipad och tolken Sudgina leker med några. Jag passar på att besöka hemmets enda toalett och dusch. Den visar sig vara helt i klass med hygienstandarden på de allra finaste turist-hotellen!

Barnen pratar alla bra engelska och går på en privat skola i närheten – kostnaden motiverar Indhu med att hennes barn måste ha en bra utbildning för att kunna klara sig när de lämnar barnhemmet.

Vi bär in rissäcken och den mat vi handlat och skänker en summa pengar från förra gruppen (hoppas ni är med på det) och dricker te.

Ole, gruppens läkare frågar:

- Det måste vara ett tungt arbete och stort ansvar att ensam sköta åtta barn dygnet runt alla dagar på året. Hur är din hälsa?

Indhu ler och ser lycklig ut:

- Jo, alla barnen är friska. En flicka med klumpfot har blivit återställd efter operation och en av pojkarna som var psykiskt efterbliven är helt normal numera!

Ole säger förvånat:

- Men jag menade du själv då, hur mår du?

Indhu slår ner blicken:

- Jag var väldigt överviktig innan, men har jag gått ner. Paus. Det beror kanske på oron. Min man dog för ett år sedan och jag måste orka med allt själv nu. Och tyst tillägger hon:

- Det är extra svårt när man inte kan läsa eller skriva själv.

Jag får tårar i ögonen och Sudgina viskar:

- Hon ÄR Moder Theresa!

Det känns konstigt att ta adjö av barnen och hoppa in i en fin minibuss. Maten vi köpte kommer att räcka max två veckor. Det kostade oss 350 kronor – lika mycket som dunjackan jag köpte samma förmiddag!

Vad gör vi nu? Det är viktigt att hitta en organisation och människor som kan stödja barnhemmet på lång sikt så att barnen får avsluta sin skolgång. Om åtta år när den yngste pojken slutar grundskolan är Indhu 70 år gammal. Då hoppas jag att hon fortfarande är frisk och kan känna den stolthet hon är värd över sitt arbete.

Det kanske inte är rätt att Tuki Nepal just nu ska stödja ett barnhem i Kathmandu – eller? Vad kan man göra för detta ”osynliga” barnhem? Vad tror ni?

/Dan Söderberg

Så här blir du fadder, sponsor eller medlem i Tuki Nepal:

Fadderskap skolbarn: 800:-/ år eller 70:-/ månad
Fadderskap sjukstugan: 1200:-/ år eller 100:-/ månad
Medlemskap: 150:-/ år för enskild, 200:-/ år för familj

Företagssponsor till sjukstugan:
valfritt belopp som betalas regelbundet under en längre tid

Betala till bankgiro: **5698-1673** - glöm inte att skriva dina kontaktuppgifter så att vi kan skicka nyhetsbrev

Angeles fond har särskilt bankgiro: 5747-4447

(pengarna går till att betala högre utbildning för flickor)

Alla pengar som kommer in till Tuki Nepal som fadderavgifter, sponsorbidrag eller gåvor går direkt till våra projekt i Nepal. Medlemsavgifterna bekostar vår lilla administration.

Är du intresserad eller känner någon som kan tänkas vara intresserad av volontärarbete? Hör av dig till Helen Holmberg, tel 076 870 44 88 eller via mail helene.holmberg@hotmail.com